

Domein Fysiek

PROVINCIALE STRUCTUURVISIE IN DE MAAK

Wat is regionaal belang?

In de twee vorige uitgaven van deze nieuwsbrief stonden Wonen en Verkeer en Vervoer centraal. Nu is het de beurt aan het derde onderdeel van het domein Fysiek: Ruimtelijke Ordening. Programmasecretaris Cor Revet geeft een toelichting.

“Vanaf 1 juli 2008 geldt de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) die onder andere alle overheidslagen, dat wil zeggen het Rijk, de provincies en de gemeenten, opdraagt een structuurvisie te maken,” steekt hij van wal. “In de provinciale structuurvisie schetst de provincie Zuid-Holland hoe in 2020 de provincie eruit moet zien, met een doorkijk naar 2040. Naast het ontwikkelen van deze structuurvisie kan de provincie ook komen met een verordening op het gebied van ruimtelijke ordening. Deze processen lopen gelijk op en de uitkomsten zijn bindend voor gemeenten. De nieuwe Wro is vooral in het leven geroepen om de ruimtelijke ordening proactiever te sturen en effectiever en efficiënter te maken. Daarnaast moeten verantwoordelijkheden zo laag mogelijk liggen. Dat betekent dat gemeenten veel verantwoordelijkheid krijgen en dat de provincie alleen die zaken mag regelen die van

“De bestuurlijke samenwerking in de regio A-V leidt tot succes: we nemen met elkaar een standpunt in waar de provincie niet omheen kan en zo staan we samen sterk,” aldus Cor.

provinciaal belang zijn. Wat het provinciaal belang is en wat in de provinciale structuurvisie en verordening moet komen te staan, mogen de provincies zelf aangeven.”

Handen en voeten

De provincie Zuid-Holland heeft inmiddels een nota provinciaal belang geschreven die is vastgesteld door Gedeputeerde en Provinciale Staten. Daaruit blijkt volgens Cor dat Zuid-Holland zo goed als alles tot provinciaal belang rekent. "Dat is bijzonder omdat dit niet in overeenstemming is met het uitgangspunt van de nieuwe Wro. Ook inhoudelijk is deze nota bijzonder, want er wordt bijvoorbeeld met geen woord gerept over de A27 en een mogelijke spoorlijn Utrecht-Breda. De blik van Zuid-Holland is vooral gericht op de grootstedelijke gebieden. Als A-V vallen we blijkbaar buiten het blikveld van de provincie. Dan kunnen we als regio twee dingen doen: afwachten tot Zuid-Holland komt met zijn provinciale structuurvisie

belangen zijn. Dat gaat van windenergie tot het totaal van verkeers- en vervoersbewegingen. Het Nirov-traject staat onder leiding van Frank Koen, voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg. "Samen met de acht wethouders hebben we op 29 oktober een eerste sessie gehad waarbij we het in zijn algemeenheid hebben gehad over de vraag wat regionaal belang is. De volgende sessies staan gepland op 22 januari en op 4 februari. Het is goed om te zien dat ondanks alle drukte de agenda's voor deze bijeenkomsten worden vrijgemaakt. Met elkaar geven we het regionaal belang handen en voeten en komen we met een totale ruimtelijke ordeningsblik op onze regio die als input kan dienen voor de provinciale structuurvisie," aldus de programmasecretaris.

en achteraf in de verdediging schieten of op voorhand aangeven waar het ons om gaat. Voor dat laatste hebben we gekozen."

Hiervoor is de regio A-V samen met het Nirov, de netwerkorganisatie voor professionals die werkzaam zijn in ruimtelijke ontwikkeling, bouwen en wonen, hard aan de slag om duidelijk te krijgen wat precies de regionale

Actualiseren

Ondertussen zit de provincie ook niet stil. "Met de nota provinciaal belang in de hand heeft Zuid-Holland ons samen met de regio Drechtsteden uitgenodigd voor een 'bestuurlijke tafel' op 26 november. Om deze bespreking voor te bereiden hebben we een extra portefeuillehoudersvergadering ingelast. Iedereen was daarbij aanwezig en dat geeft voor mij aan dat alle A-V-gemeenten inzien

dat ze niet zonder elkaar kunnen. We hebben onze strategie besproken, opmerkingen gemaakt over de procedure die de provincie volgt en aangegeven dat we als regio A-V vinden dat een aantal zaken uit het bestaande beleid waarover we met de provincie afspraken hebben gemaakt, moet doorgaan. Dit alles hebben we per brief aan de provincie laten weten. Dat die daarmee aan de slag is gegaan, bleek overduidelijk tijdens de bestuurlijke tafel, waar de gedeputeerde regelmatig uit onze brief citeerde. Op zo'n moment zie je dat de bestuurlijke samenwerking in de regio A-V tot succes leidt: we nemen met elkaar een standpunt in waar de provincie niet omheen kan en zo staan we samen sterk. Hoe eensgezinder we zijn, des te succesvoller de regionale inbreng bij de provincie is."

Daarvoor moet dus nog wel het nodige worden gedaan. "In november 2009 willen Provinciale Staten de provinciale structuurvisie vaststellen en volgens de planning behandelen Gedeputeerde Staten in april het ontwerp hiervan.

Dat betekent dat wij als regio in maart onze inbreng bij de provincie moeten hebben liggen. We hebben al veel, zoals de regionale structuurvisie 2004, de woonvisie en de landelijk gebiedsvisie. Maar er zijn nog ontwikkelingen na 2004 gekomen, bijvoorbeeld het migratiesaldo nul en de Natte As of Groene Ruggengraat en die staan niet in de regionale structuurvisie. De vraag is dus of we die moeten actualiseren of niet. Na de derde Nirov-sessie, als we het begrip regionaal belang goed op ons netvlies hebben, kunnen we daarover een besluit nemen. Waar het om gaat, is dat we een onderbouwd verhaal bij de provincie neerleggen. Het zou het mooiste zijn als onze regionale agenda die van de provincie wordt. Op ambtelijk niveau vinden we overigens best gehoor voor onze regionale argumenten, maar het begrip loslaten zit nog niet bij alle leden van Provinciale Staten in het hoofd. Onze grootste uitdaging is om bij deze provinciale beslissers in Den Haag tussen de oren te krijgen dat er in Zuid-Holland meer is dan het verstedelijkte gebied: de regio A-V."

REGIO GEEN FORMELE BESTUURSLAAG VOOR WRO

'Maar regionale afstemming wel belangrijk'

De provincie Zuid-Holland is net als alle andere Nederlandse provincies, druk bezig met het opstellen van de provinciale structuurvisie. Agnes Wittink leidt dit project voor de provincie Zuid-Holland. Wat is volgens haar de rol van de regio hierbij?

"De nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) stelt de bevoegdheden en verantwoordelijkheden scherp. Formeel kent de nieuwe Wro drie bestuurslagen: het Rijk, de provincie en de gemeenten. In dat kader is de regio een verzameling gemeenten en geen aparte entiteit met eigen bevoegdheden. Daar staat tegenover dat we als Zuid-Holland de regionale afstemming wel belangrijk vinden. Bij onze besluitvorming beoordelen we hier op, want onze besluiten moeten recht doen aan alle gemeenten in een betrokken regio. Als een individuele gemeente bij ons aanklopt, kijken we naar de regionale afstemming. Regionale afstemming is voor ons dus een redelijk hard gegeven. Daarom hebben we, nu we druk bezig zijn met het opstellen van de provinciale structuurvisie, hierover gesprekken

met de samenwerkende gemeenten, de regio's, in de vorm van bestuurlijke tafels."

"Als provincie zijn we er om het totaal van de provincie te bekijken, te beoordelen en er goed sturing aan te geven," vindt Agnes.

Eigen afwegingen

De eerste hebben in november plaatsgevonden en voor maart staan deze opnieuw gepland. Daarnaast heeft de provincie ook ambtelijk overleg. "Wat de regio's bij die gesprekken inbrengen en hun regionale structuurvisies nemen we mee bij het schrijven van het eerste concept van de provinciale structuurvisie, maar we maken als Zuid-Holland uiteraard onze eigen afwegingen op basis van

provinciaal belang. Als provincie zijn we er om het totaal van de provincie te bekijken, te beoordelen en er goed sturing aan te geven. We zitten nu volop in het proces en daarbij is overleg essentieel. Het ontwerp van de provinciale structuurvisie moet in april door Gedeputeerde Staten worden behandeld en de definitieve versie moet eind 2009 door Provinciale Staten worden vastgesteld. Er is dus voor alle partijen behoorlijk wat werk aan de winkel."

Onder Ruimtelijke Ordening vallen ook milieu, water en archeologie.

MILIEU

'Kansen voor regionaal klimaatbeleid'

Binnen het portefeuillehoudersoverleg Ruimtelijke Ordening is Wim van der Leij verantwoordelijk voor milieu. "Als regio hebben we de afgelopen vier jaar een klimaatbeleid gevoerd, dat onlangs op 20 november is afgesloten met een bijeenkomst in Oud Alblas."

"Wat mij betreft kan er echter wel een schepje bovenop," vervolgt hij. "Daarom hebben we op 16 oktober een brainstormsessie georganiseerd in het stadhuis van Gorinchem

over het thema 'Milieu en Klimaat' onder leiding van Frank Koen met de portefeuillehouders en ambtenaren milieu." Daar heeft Wim een warm pleidooi gehouden voor het regionaal en door de bestuurders oppakken van een klimaat- en milieubeleid waarbij zowel het klimaat als de regio is gediend en er aandacht is voor het specifieke karakter van de regio. "Mijn droom is dat vanuit andere regio's met bewondering naar Alblasserwaard-Vijfheerenlanden wordt gekeken om wat hier allemaal op het gebied van milieu en klimaat gebeurt."

Actieplan

Daarna is een aantal zaken de revue gepasseerd. De gemeenten doen van alles aan milieu en klimaat; ze zijn veel actiever geweest dan gedacht, maar niemand heeft een totaaloverzicht. "Dat is zonde, want we zijn allemaal met hetzelfde bezig. Daarna hebben we de potentiële regionale klimaatambities en de concrete stappen die daarvoor al zijn gezet in kaart gebracht. Ook hebben we gekeken of er ideeën zijn om de klimaatambities regionaal op te pakken." Begin november heeft het portefeuillehoudersoverleg de aanbevelingen van de brainstormsessie vastgesteld en om een actieplan gevraagd. "Ik ben dat samen met Cor Revet en vertegenwoordigers van Senter Novem en de milieudienst aan het uitwerken. Begin 2009 willen we ons plan presenteren. Daarin geven we antwoord op de vragen wat er regionaal kan worden opgepakt, wie daarbij zijn betrokken en hoe we denken dat we de samenwerking op dit vlak het beste kunnen organiseren. Er liggen absoluut kansen voor een regionaal klimaatbeleid, dat overigens niet alleen moet worden opgehangen aan de afdelingen Milieu. Alle afdelingen binnen de gemeenten moeten hier aan mee (willen) werken."

"Ik realiseer me dat we tot nu toe vooral veel hebben overlegd en dat het milieu daar nog niets beter van is geworden, maar dat gaat volgend jaar veranderen," stelt Wim.

Grensoverschrijdend

Klimaatbeleid is volgens Wim een kwestie van willen, durven en doen. "Ik realiseer me dat we tot nu toe vooral veel

hebben overlegd en dat het milieu daar nog niets beter van is geworden, maar dat gaat volgend jaar veranderen. We gaan wat mij betreft onze milieumambities op elkaar afstemmen, niet meer op alle plaatsen het wiel uitvinden maar met elkaar overleggen, ons beleid op één lijn. Wat daarbij voor mij als bron van inspiratie dient, is de presentatie die Eljo Vos van de HVC Afvalcentrale in Dordrecht

heeft gegeven over de innovatieve aanpak van afval- en klimaatbeleid van de HVC Groep. Misschien dat we kunnen aansluiten bij de expertise die zij op dit gebied hebben. Ik heb er in ieder geval van geleerd dat er veel mogelijk is, maar dat alles staat of valt met goede coördinatie en communicatie."

WATER

'Een integrale aanpak'

Theo Boerman, wethouder in Hardinxveld-Giessendam, is binnen het portefeuillehoudersoverleg Ruimtelijke Ordening verantwoordelijk voor water. Dit wordt volgens hem een steeds belangrijker thema.

"Water raakt veel beleidsgebieden zoals volksgezondheid, milieu en ruimtelijke ordening. Daarnaast is water ook een bedreiging. Daarom zijn er op watergebied veel overheidsinstanties actief. Om in de periode tot 2015 het watersysteem in Nederland op orde te krijgen en te houden hebben het Rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen in 2003 het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) ondertekend. Hiermee onderstreepten zij het belang van een gezamenlijke en integrale aanpak met als doel de gevolgen van de zeespiegelstijging, bodemdaling en een veranderend klimaat aan te pakken. Om deze problemen te bestrijden zijn maatregelen nodig met als uitgangspunt het eerst vasthouden, dan bergen en vervolgens afvoeren van water. Zo komt het watersysteem op orde, wordt het risico van wateroverlast zoveel mogelijk vermeden en de veiligheid rondom de grote rivieren en de kust verbeterd."

Prikkels

Omdat in de afgelopen jaren veel is gedaan aan het op orde brengen van de Nederlandse waterhuishouding is het NBW in juni 2008 geactualiseerd. Het gaat nog steeds om water duurzaam en klimaatbestendig te beheren, maar in dit nieuwe NBW staat ook hoe de partijen om moeten gaan met klimaatverandering, de stedelijke wateropgave en de ontwikkelingen in de woningbouw en infrastructuur. Daarnaast is er aandacht voor de invoering van de Kaderrichtlijn Water voor het realiseren van schoon en ecologisch gezond water. Verder is in 2007 het Bestuursakkoord Waterketen (BWK) ondertekend. Wat betekent dit laatste akkoord

voor de regio A-V? Theo: "Het BWK maant tot verdergaande samenwerking in de waterketen om de doelmatigheid te bevorderen en tot grotere transparantie van de kosten die met water zijn gemoeid voor de burgers. De vraag daarbij is hoe we prikkels inbouwen om met elkaar zo slim en kostenbewust mogelijk samen te werken. Ook is het van belang om te benchmarken. Voor 2009 willen we als regio invulling geven aan het BWK door een intentieovereenkomst te sluiten met het waterschap Rivierenland. Naast de acht A-V-gemeenten doen ook Papendrecht, Sliedrecht, Alblasserdam en Vianen mee, omdat wij allemaal in het gebied van het waterschap zijn gevestigd. De ondertekening markeert de officiële start van onze samenwerking in de waterketen om gezamenlijk de kansen beter te benutten. We hadden deze overeenkomst ook als individuele gemeenten kunnen ondertekenen, maar als regio staan we sterker. Samen kunnen we initiatieven nemen, kansen

Theo: "De ondertekening van de intentieovereenkomst met het waterschap Rivierenland markeert de officiële start van onze samenwerking in de waterketen."

zien en benutten, doelmatiger werken en het zo goed mogelijk regelen voor onze burgers.”

Appels en peren

Waar wil de regio mee aan de slag gaan? “We gaan kijken of de vooronderstellingen uit het NBW ook op onze regio van toepassing zijn. Ook willen we als gemeenten komen tot een uniforme kostentoedeling. Welke kosten horen bij welke activiteiten? Dat moeten we goed in kaart brengen om te voorkomen dat we appels met peren vergelijken. Alleen met identieke uitgangspunten kun je benchmarken. Daarnaast

willen we de samenwerking die er bestaat tussen het waterschap en de individuele gemeenten waar nodig en nuttig uitbouwen naar de regio en de knowhow die er is onderling benutten. De Europese Kaderrichtlijn Water, de Watertoets, stedelijke waterplannen... alles grijpt in elkaar en vraagt om nadenken over samenwerking. Als A-V-gemeenten kunnen we capaciteit, kennis en kunde bundelen. Er wordt goed over nagedacht of, en zo ja, hoe we dit het beste kunnen organiseren en borgen. Dat kost tijd en energie, maar we gaan absoluut vooruit. We hebben elkaar gewoon nodig.”

ARCHEOLOGIE

Van kaart tot en met nota

Het Verdrag van Malta bepaalt dat gemeenten op het gebied van archeologie allerlei taken hebben. Doel van het Verdrag is het culturele erfgoed dat zich in de bodem van de EU-landen bevindt, beter te beschermen. Het gaat erom dat archeologische resten zo goed mogelijk worden bewaard.

“Een van de gevolgen hiervan is dat de acht A-V-gemeenten een archeologische verwachtingenkaart moeten maken op regionaal en op gemeentelijk niveau. Hierin moet staan aangegeven wat de kans is dat je, als je in de bodem aan de slag gaat, op archeologisch materiaal stuit. Dit is belangrijke informatie voor bijvoorbeeld projectuitvoerders en bij de behandeling van bouwaanvragen. Als we in de ruimtelijke ordening tijdig rekening kunnen houden

met de mogelijkheid of aanwezigheid van archeologische waarden is er vaak nog ruimte voor archeologievriendelijke alternatieven. Bovendien moet er een archeologienota worden opgesteld waarin staat beschreven hoe moet worden omgegaan met de archeologische verwachtingenkaart. Om hieraan zo efficiënt en effectief mogelijk vorm te geven zijn we binnen de regio een project gestart en hebben we een kleine archeologiewerkgroep geformeerd,” licht Cor Revet, voorzitter van de werkgroep, toe. “Naast ambtenaren van de gemeenten Zederik, Gorinchem en Liesveld hebben hierin ook medewerkers van het archeologisch steunpunt van het erfgoedhuis Zuid-Holland, de Archeologische Werkgemeenschap Nederland, waterschap Rivierenland en adviesbureau BAAC zitting. Onze opdracht is om voor de regio A-V het traject van kaart tot en met nota op te zetten en daarmee de andere gemeenten van dienst te zijn. In het portefeuillehoudersoverleg koppelen we onze bevindingen en resultaten terug.”

De archeologiewerkgroep bestaat uit (v.l.n.r.) Ton de Leeuw (gemeente Zederik), Ilona van der Weide (Erfgoedhuis Zuid-Holland), Kees Benschop (gemeente Liesveld), Teus Koorevaar (Archeologische Werkgemeenschap Nederland, Lek- en Merwestreek), Evert Boshoven (BAAC, het bureau dat de archeologische verwachtingenkaarten opstelt), Cor Revet en Wieteke van Hulten (gemeente Gorinchem). Pascal van den Ring (waterschap Rivierenland) ontbreekt op de foto.

De medewerkers van het bureau A-V wensen u prettige kerstdagen, een feestelijke jaarwisseling en een gezond, gelukkig en succesvol 2009!

DE STELLING

Het updaten van de structuurvisie A-V 2004 is dringend nodig

Burgemeester Frank Koen van Zederik: "Daar ben ik het helemaal mee eens. De provincie is begonnen met het opstellen van een nieuwe provinciale structuurvisie. Bovendien is er sinds 1 juli 2008 een nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening. In de structuurvisie worden de nieuwe ruimtelijke beleidskaders voor onze regio vastgelegd. Ik vind het belangrijk dat we met de kennis van vandaag als regio A-V onze ruimtelijke belangen inbrengen in de nieuwe visie. Wat voorbeelden zijn van onze belangen? De verbreding van de A27, de ontsluiting van Gorinchem Noord, de Merwedezone, de verdere uitwerking van Schelluinen West, et cetera. Verder moeten we komen tot een besluit over hoe wij vinden dat de Groene Ruggengraat het beste kan worden ingepast in onze regio. Hierover zullen we moeten nadenken en we zullen dit moeten invullen. Zulke input

is belangrijk. Waarom? Omdat we straks geen last, maar gemak willen hebben van de provinciale structuurvisie."

Wat vindt u?

Wilt u reageren op deze stelling? Stuur dan uw korte, maar krachtige reactie naar m.denbreejen@gorinchem.nl (secretaresse bureau A-V).

Openbaar vervoer

Jan van Beuzekom, fractievoorzitter ChristenUnie Leerdam, reageerde niet op de stelling, maar wel op de inhoud van de vorige nieuwsbrief: "Zojuist heb ik de regionieuwsbrief gelezen. Deze is informatief en ziet er goed uit. Wat het openbaar vervoer betreft: dat is inderdaad een stuk beter geworden. Het zou nog beter en drukker worden als er een kortere verbinding naar Culemborg (Utrecht) zou komen. Enkele kilometers rails tussen Beesd en Culemborg zouden daarvoor voldoende zijn. Mocht de verbinding tussen Breda en Utrecht niet doorgaan, dan is dit een goed alternatief!"

COLOFON

Samen Krachtig is een uitgave van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Deze nieuwsbrief verschijnt circa acht keer per jaar.

Redactie

Margriet den Breejen, Cornélie van Overbeeke, Annelies de Back en Anneke Guis (Com'an).

Redactieadres

Voor meer informatie, vragen of tips naar aanleiding van deze nieuwsbrief kunt u contact opnemen met Margriet den Breejen, tel.: 0183 - 65 95 70 of mailen naar m.denbreejen@gorinchem.nl.

Bureau Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, Postbus 119, 4200 AC Gorinchem, www.alblasserwaardvijfheerenlanden.nl